

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1412215934
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1412215934.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: Z. K. B., B..T..Y., W. X, A., J.: XX XXX XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: F. V., N.. XX.X.XXXX, N. XX/XX, B., zastúpenému advokátskou kanceláriou Podhorský & Partners, s.r.o., Ventúrska 11, Bratislava, IČO: 46 962 000, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, zastúpeného advokátskou kanceláriou advocatius, s.r.o., Palackého 12, Bratislava, IČO: 36 868 752, o zaplatenie 8 357,39 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 11.10.2018 č.k. 16C/3/2013-234, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalovanému priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Intervenientovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného úhrady 8 357,39 eura s príslušenstvom ako splátok úveru na základe zmluvy o splátkovom úvere z 10.9.2003 č. XXXXXXXXXXXX a dohody o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 13.2.2012. Žalovanému a intervenientovi priznal plný nárok na náhradu trov konania.

2. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 22.10.2008 medzi postupcom Slovenská B., P.B., a žalobcom došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovaným (pôvodne aj proti žalovanej P. C., proti ktorej bola v priebehu konania žaloba vzatá späť) na žalobcu. Postupca a P. C. uzatvorili 10.9.2003 zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej Slovenská B., P.B., poskytla P. C. úver. Vzhľadom na to, že tá ho v stanovených termínoch nesplácala, postupca odstúpil od zmluvy a vyzval ju na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia pozostávala z istiny 5 237,09 eura, riadneho úroku 108,61 eura a úroku z omeškania 1 077,70 eura. P. C. v dohode o uznaní záväzku uzatvorenej so žalovaným dňa 13.2.2012 túto pohľadávku uznala ako svoj záväzok.

3. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že spoločnosť Slovenská B.L., P.B., IČO: XX XXX XXX uzatvorila s P. C. 10.9.2003 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej sa zaviazala poskytnúť jej úver vo výške 100 000 Sk (3 319,39 eura) pri úrokovej sadzbe 11,30 % p.a., výške splátky 2 430 Sk (80,66 eura), splatnosťou prvej splátky 20.1.2004, ostatných splátok vždy k 20. dňu v mesiaci, konečnou splatnosťou úveru 20.8.2008, poplatku za poskytnutie úveru 2 % z výšky

úveru splatnom pri podpise zmluvy, splatnosťou úrokov v posledný deň kalendárneho mesiaca úroku z omeškania vo výške dvojnásobku úrokovej sadzby. Dňa 13.2.2012 došlo k uzavretiu dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako ručiteľom za dlžníka P. C., na základe ktorej žalovaný uznal záväzok voči veriteľovi, ktorý vznikol na základe zmluvy č. XXXXXXXXXXXX z 10.9.2003 v celkovej sume 9 082,79 eura, ktorý sa zaviazal splatiť v 12 pravidelných splátkach po 300 eur k 15. dňu v mesiaci, pričom dátum splatnosti prvej splátky bol 15.2.2012 a poslednej splátky bol 15.1.2013. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.10.2008, v spojení s jej prílohou súd zistil, že Slovenská B., P.B., postúpila žalobcovi pohľadávku voči žalovanému vo výške 6 423,42 eura. Listami z 30.8.2010, 30.5.2011 a 20.9.2012 žalobca vyzval žalovaného a P. C.Š. na splatenie dlžnej sumy. Z listín predložených žalobcom dodatočne súd zistil, že Slovenská B., P.B., oznámila žalovaným, že sa dostali do omeškania a vyzvala ich na úhradu omeškaných splátok, a to najneskôr do 10 dní od doručenia výzvy; vo výzve však nebola uvedená výška dlžnej sumy.

4. Zistený skutkový stav súd posúdil podľa ustanovení § 497 Obchodného zákonníka, § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1, ods. 2 veta tretia, ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu postúpenia pohľadávky (ďalej len „zákon o bankách“) a dospel k záveru, že medzi spoločnosťou Slovenská B., P.B., a pôvodne žalovanou 1/ bola uzatvorená zmluva o úvere. Pretože si žalobca uplatňoval pohľadávku, ktorá mu bola postúpená, zaoberal sa súd prvej inštancie najprv tým, či boli splnené zákonné podmienky pre platné postúpenie pohľadávky na žalobcu. Keďže zmluva o úvere bola uzatvorená spoločnosťou Slovenská B., P.B., ktorá bola bankou, a týmto subjektom bola následne pohľadávka z tejto zmluvy postúpená na žalobcu, súd posudzoval splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky z hľadiska kritérií obsiahnutých v ustanovení § 92 ods. 7 zákona o bankách v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorý tieto podmienky podrobne vymedzuje a dospel k záveru, že tieto podmienky v prejednávacom prípade neboli splnené. Podľa ustanovenia § 92 ods. 7 zákona o bankách mohla banka postúpiť tretej osobe iba takú pohľadávku (alebo jej časť), ktorá zodpovedá peňažnému záväzku jej klienta voči nej, s ktorým je klient napriek písomnej výzve banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškanií so splnením. Pre platné postúpenie žalovanej pohľadávky bola preto nevyhnutná písomná výzva postupcu spoločnosti Slovenská B., P.B., žalovanému (pred postúpením pohľadávky) na splnenie jeho povinnosti zodpovedajúcej postupovanému záväzku (s ktorým musel byť dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškanií). Žalobca v konaní neprekázal, že by spoločnosť Slovenská B., P.B., písomne vyzvala žalovaného na splnenie jeho povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o úvere a dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach vo výške zodpovedajúcej postupovanému záväzku. Žalobca v konaní predložil iba výzvy z 25.4.2006, ktorou spoločnosť Slovenská B., P.B., oznámila dlžníčke a žalovanému, že dlžníčka je v omeškanií so splácaním pohľadávky a zároveň dlžníčku a žalovaného vyzvala, aby dlžnú sumu uhradili do 10 dní od doručenia výzvy. Z uvedenej výzvy však nebola zrejmá výška záväzku, ktorý bol zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22.10.2008 postúpený na žalobcu (a ktorý v tom čase bol 6 423,42 eura).

5. Z uvedeného súd prvej inštancie vyvodil, že ak banka - Slovenská B., P.B., zmluvou o postúpení pohľadávok z 22.10.2008 postúpila žalobcovi predmetnú pohľadávku, postupovala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 7 zákona o bankách, čo má za následok neplatnosť postúpenia pohľadávky pre rozpor so zákonom podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca z uvedeného dôvodu nebol v spore aktívne vecne legitimovaný, preto žalobu v celom rozsahu zamietol a ďalšími skutočnosťami uvádzanými stranami sporu v konaní sa nezaoberal. Na podporu záveru o neplatnosti postúpenia pohľadávky na žalobcu poukázal na viaceré rozhodnutia súdov (napr. rozsudok Krajského súdu Žilina z 21.4.2016 sp. zn. 9Co/147/2016, rozsudok Krajského súdu Trnava z 8.6.2016 sp. zn. 24Co/716/2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11.3.2015 sp. zn. 4Co/145/2014), v ktorých súdy v právnych veciach týkajúcich sa postúpenia pohľadávok toho istého postupcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) z obdobných úverových zmlúv za obdobných okolností, dospeli k záveru o neplatnosti postúpenia pohľadávky pre nesplnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 (predtým § 92 ods. 7) zákona o bankách, čo viedlo k zamietnutiu žalôb v celom rozsahu pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie postupníka.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovení § 262 ods. 1 CSP v spojení s jeho § 255 ods. 1 tak, že žalovanému aj intervenientovi na strane žalovaného priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči neúspešnému žalobcovi.

7. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, vyhovieť žalobe v celom rozsahu a priznať mu plný nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Namietal predovšetkým nesprávne právne posúdenie podmienok postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Mal za to, že v konaní preukázal, že pôvodný žalovaný bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (pôvodný žalovaný bol v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi najneskôr od 20.7.2004, kedy naposledy uhradil postupcovi splátku úveru, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 22.10.2008) a zároveň bolo preukázané, že pôvodný žalovaný a taktiež aj žalovaný boli postupcom opakovane vyzvaní na úhradu omeškaných splátok úveru, a to okrem iných výziev aj výzvou zo dňa 25.4.2006, ku ktorej žalobca pripojil kópiu doručanky, resp. vrátenej obálky, ktoré preukázali doručenie týchto výziev pôvodnému žalovanému a žalovanému.

8. Žalobca uviedol, že podľa jeho názoru ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá banke podmienky, ktoré je zo strany banky potrebné splniť, aby sa banka voči svojmu klientovi nedopustila porušenia bankového tajomstva. Za nesprávny považoval právny názor súdu prvej inštancie, podľa ktorého je v zmysle uvedeného ustanovenia potrebné, aby bol dlžník vo výzve banky vyzvaný k úhrade záväzku v takom rozsahu, v akom bude tento záväzok postupovaný. Takýto výklad z dikcie ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách nevyplýva a navyše je takýto záver v priamom rozpore s jeho znením, nakoľko jeho druhá veta znie: „Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva“. Uvedené by v prípade prijatia výkladu tohto ustanovenia tak ako ho prezentoval súd prvej inštancie, bolo v praxi neaplikovateľné a nadbytočné, nakoľko v prípade ak by dlžník pred postúpením pohľadávky uhradil banke omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva, tak by už banka nemala čo postupovať (nakoľko predmet postúpenia bol dlžníkom uhradený ešte pred postúpením) a teda banka by ani nemala aké právo uplatňovať. Z uvedeného podľa názoru žalobcu celkom jednoznačne vyplýva, že banka je v zmysle tohto ustanovenia povinná vyzvať dlžníka k zaplateniu omeškaných splátok úveru a v prípade, ak dlžník tieto omeškané splátky úveru neuhradí, potom môže banka postúpiť pohľadávku v celom rozsahu (t. j. nielen omeškanú časť) na tretiu osobu bez toho, aby porušila bankové tajomstvo. V prípade, ak dlžník omeškanú časť pohľadávky uhradí, banka takéto právo nemôže uplatniť. Ak by zákonodarca mienil uvedeným ustanovením stanoviť, že banka je povinná vyzvať dlžníka na úhradu tej časti peňažného záväzku, ktorý hodlá postúpiť na tretiu osobu, potom by to zákonodarca v tomto ustanovení vyslovene uviedol a toto ustanovenie by nebolo formulované v tom zmysle, že ak je dlžník v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, ale bolo by formulované tak, že časť peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní môže byť predmetom postúpenia. Postup súdu, ktorým si „upravil“ ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách a nad rámec zákona „upravuje“, že banka je povinná dlžníka vyzvať na splnenie svojho záväzku presne v takom rozsahu, v akom rozsahu hodlá postúpiť pohľadávku (t. j. nie len na úhradu omeškaných splátok úveru) je v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej (nie moci súdnej).

9. Z uvedených dôvodov mal za to, že preukázal splnenie podmienok stanovených § 92 ods. 8 zákona o bankách prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok, platobnou históriou úveru, ako aj výzvami zo strany postupcu. Preukázanie splnenia týchto podmienok navyše podľa názoru žalobcu v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v prejednávanej veci v súlade s ustanovením § 89 ods. 1 zákona o bankách odchyľne od jeho ustanovenia § 92 ods. 8, keď v bode 18.16 Všeobecných obchodných podmienok „Klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vzniesla v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky.“ Nakoľko ustanovenie § 89 ods. 1 zákona o bankách pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od jeho ustanovení, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 nevyklučuje odchyľnu úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si v posudzovanom prípade dohodli otázku postúpenia odchyľne od tohto zákona, a to v bode 18.16

Všeobecných obchodných podmienok. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že preukázanie splnenia podmienok v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdnom prípade odchyľne od tohto ustanovenia. Prípustnosť takéhoto dojednanie súhlasu dlžníka banky s postúpením pohľadávky na inú osobu pripúšťajú viaceré súdne rozhodnutia, z ktorých poukázal na rozhodnutie Krajský súd v Prešove z 2.5.2017 sp. zn. 19Co/2/2016, uznesenie Krajského súdu v Prešove zo 7.12.2016 sp. zn. 10Co/76/2016, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 5.10.2016 sp. zn. 11Co/206/2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove 25.8.2016 sp. zn. 11Co/11/2015, uznesenie Krajského súdu v Trnave z 10.1.2018 sp. zn. 24Co/147/2017 a uznesenia Krajského súdu v Prešove z 8.2.2018 sp. zn. 10Co/57/2017.

10. Žalobca namietal aj proti rozhodnutiu o priznaní nároku na náhradu trov konania intervenientovi, o ktorom súd prvej inštancie rozhodoval za účinnosti CSP. V ustanovení § 255 ods. 1 CSP zákonodarca presne a nezameniteľne vymedzil subjekty konania, ktorým možno v civilnom sporovom konaní voči sebe priznať nárok na náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci - strany sporu. Žalobca v tejto súvislosti zastáva názor, že prihliadnúc k exaktnému vymedzeniu subjektov, ktorým možno priznať nárok na náhradu trov konania (uvedenej v ustanovení § 255 ods. 1 CSP) nie je možné priznať nárok na náhradu trov konania iným subjektom. Zákon stanovuje, že nárok na náhradu trov konania možno priznať len strane sporu, voči druhej strane sporu, t. j. nárok na náhradu trov konania možno priznať len žalobcovi voči žalovanému, resp. len žalovanému voči žalobcovi. Ostatným subjektom, ktoré sa zúčastnili v konaní na podporu jednej, či druhej strany sporu nemožno priznať nárok na náhradu trov konania, nakoľko takýto postup súdu je v priamom rozpore s ustanovenia § 255 ods. 1 CSP (uznesenie Krajského súdu v Trnave z 23.10.2017 č. k. 23Co/35/2017-259).

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku. Poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017, sp. zn. 7Cdo/26/2017 a uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20.11.2019, sp. zn. 1Obdo/92/2018, ktoré sa zaoberajú výkladom ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, v ktorých sú uvedené závery, ktoré podporujú právny názor prezentovaný žalovaným ako i samotným rozsudkom súdu prvej inštancie. Najvyšší súd SR v uznesení z 20.11.2019 sp.zn. 1Obdo/92/2018 uviedol nasledovné „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách upravuje podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutné pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktorú má voči klientovi, na inú banku, alebo aj na osobu, ktorá nie je bankou. Postúpenie pohľadávky v rozpore s uvedeným ustanovením má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení podľa § 39 OZ“.

12. Žalovaný vo vyjadrení ďalej uviedol, že posudzované ustanovenie 19.16 VOP Slovenskej sporiteľne, a.s., týkajúce sa súhlasu s postúpením pohľadávky je neplatné a preto sa ho žalobca nemôže dovolávať. Toto ustanovenie je v rozpore s kogentným ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách, a neplatné je aj toho dôvodu, že žalovaným ako spotrebiteľom nebolo pri podpise zmluvy vysvetlené. Ustanovenie 19.16 VOP je pritom svojim významom veľmi dôležitým ustanovením, a spotrebiteľ mal byť naň výslovne upozornený. Ide o ustanovenie zakomponované do formulárových VOP, ktoré spotrebiteľ nemôže nijako ovplyvniť a spotrebiteľ sa podpisom zmluvy vzdáva ochrany do budúcna a aj práva udeliť, či neudeliť súhlas s postúpením pohľadávky.

13. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.4.2020 (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP).

14. Odvolací súd v danej veci ako prvý posudzoval podstatnú otázku, ktorou bola aktívna legitímácia žalobcu v tomto spore. Medzi stranami nebolo sporné, že dlžníčka P. C. uzavrela 10.9.2003 so spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver 100 000 Sk (3 319,39 eura) a že si svoje povinnosti z tejto zmluvy riadne neplnila. Sporným ale bolo, či žalovaný ako ručiteľ za splnenie povinnosti dlžníčky je povinný vrátiť úver žalobcovi, ktorý tvrdil, že mu pohľadávku z tohto úverového vzťahu spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s., postúpila zmluvou o postúpení pohľadávok z 22.10.2008.

13. Vo všeobecnosti platí, že postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Táto zmena sa nedotýka práv ani povinností dlžníka vyplývajúcich pre neho zo záväzku, a preto sa na platnosť zmluvy o postúpení nevyžaduje súhlas dlžníka. Následky postúpenia sa prejavia predovšetkým v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom a právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Keďže ide o významnú zmenu v osobe veriteľa Občiansky zákonník stanovuje pre postúpenie pohľadávky písomnú formu a zároveň aj to, ktoré pohľadávky nie sú spôsobilým predmetom postúpenia. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné.

14. Podľa ustanovenia § 92 ods. 7 zákona o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Argumentáciu žalobcu, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách (zodpovedajúce úprave § 92 ods. 7 zákona o bankách platného v čase postúpenia pohľadávky) upravuje výlučne výnimky z bankového tajomstva a nie podmienky pre platné postúpenie pohľadávky, odvolací súd aj s s ohľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 24.4.2017 sp. zn. 1 Cdo 147/2017 (R 60/2018) nepovažoval za dôvodnú, nakoľko podmienky platného postúpenia pohľadávky banky a podmienky možnosti prelomenia bankového tajomstva sa vzájomne nevylučujú, ale práve naopak sa prekrývajú. Aj keď je uvedené ustanovenie § 92 zákona o bankách systematicky zaradené do štrnástej časti tohto právneho predpisu s názvom Bankové tajomstvo, nemožno len na základe tohto zaradenia bez ďalšieho usudzovať, že zákonodarca pri úprave postúpenia pohľadávky bankou na nebankový subjekt, mal zámer riešiť výlučne len otázku ne/porušenia bankového tajomstva. Pokiaľ by bolo uvedené cieľom, nič by nebránilo tomu, aby to v znení zákona výslovne uviedol (napr. v novele zákona o bankách účinnej od 1. januára 2017 vykonanej zákonom č. 299/2016 Z.z. výslovne upravil sprísnenie pravidiel pre postúpenie pohľadávok bánk zo spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie podľa osobitného predpisu). Preukázané zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a jej doručenie adresátovi a následné dlžníkovu nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní sú zákonné podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, keďže zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (§ 92 ods. 8 tretia veta zákona o bankách), aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevylučuje.

16. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada ex offio. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo správne, ak súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda či postúpenie pohľadávky bolo platné. V prejednávanej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že postup právneho predchodcu žalobcu - banky pred postúpením pohľadávky nebol v súlade s ustanovením § 92 ods. 7 zákona o bankách v znení platnom v čase postúpenia pohľadávky, pretože vo výzve na zaplatenie z 25.4.2006 nebolo uvedené na zaplatenie ktorých splátok a v akej výške bola dlžníčka vyzvaná, ale bola odkázaná na ktorúkoľvek pobočku banky, aby jej oznámila výšku omeškaných splátok. V ustanovení § 92 ods. 7 zákona o bankách sa

ukladala banke (pobočke zahraničnej banky) povinnosť zaslať dlžníkovi výzvu na splnenie peňažného záväzku voči banke a možnosť postúpenia takejto pohľadávky bola podmienená následným nepretržitým omeškaním dlžníka so splatením dlhu dlhším ako 90 dní. Vzhľadom na to, že výzva z 25.4.2006 obsahovala výzvu na úhradu dlhu zo spotrebiteľského úveru bez toho, aby v nej bola výška tohto dlhu uvedená, ide o výzvu neurčitú a preto v danom prípade neboli splnené všeobecné podmienky stanovené pre postúpenie bankových pohľadávok.

17. Pokiaľ ustanovenie § 92 ods. 7 zákona o bankách v znení platnom v čase postúpenia pohľadávky upravovalo, že postúpiť pohľadávku banky je možné v prípade, ak je klient banky dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, bolo tým jasne vymedzené, že tento dlh musí byť vo výzve na jeho splatenie uvedený určito a len tento je potom možné zmluvou postúpiť inej osobe. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že daná výzva na splatenie dlhu je neurčitá, zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná pre rozpor so zákonom, čo viedlo k následnému zamietnutiu žaloby.

18. K odvolacej námietke žalobcu, že v zmluve o úvere, ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky si jej účastníci v čl. 18.16 dohodli možnosť postúpiť akékoľvek pohľadávky bankou na tretiu osobu podľa ustanovenia § 89 ods. 1 zákona o bankách, a teda, že si dojednali vzájomné práva odchyľne od ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, odvolací súd poukazuje na vyššie uvedený právny názor (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24.4.2017 sp. zn. 1 Cdo 147/2017, R 60/2018) o kogentnosti úpravy v ustanovení § 92 ods. 8 (resp. ods. 7 v čase uzavretia predmetnej zmluvy) zákona o bankách, ktorý postúpenie pohľadávky inak ako za podmienok zákona o bankách neumožňuje. Pokiaľ žalobca odvodzoval možnosť takejto úpravy vzťahov z ustanovenia § 89 ods. 1 zákona o bankách, tak toto ustanovenie, v znení na ktoré poukazoval žalobca (Banka a pobočka zahraničnej banky pri vykonávaní bankových činností na území Slovenskej republiky uzatvárajú a vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Klient má právo na uzavretie zmluvy o obchode v slovenskom jazyku, ako aj na poskytovanie informácií od banky a pobočky zahraničnej banky, na predkladanie podaní banke a pobočke zahraničnej banky a na uskutočňovanie inej komunikácie s bankou a pobočkou zahraničnej banky v slovenskom jazyku; týmto nie je dotknutá možnosť súbežného používania iných jazykov, ak to ustanovuje osobitný zákon alebo ak sa na tom banka alebo pobočka zahraničnej banky so svojim klientom písomne dohodnú, pričom klient má právo vybrať si rozhodujúci jazyk pre znenie zmluvy, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť; takáto zmluva musí mať formu a podobu vyžadovanú zákonom alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1.) bolo do zákona o bankách doplnené zákonom č. 132/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a to s účinnosťou od 10.6.2013, a pri zmluve uzavretej 10.9.2003 sa naň nie je možné odvolávať.

19. Žalobca namietal aj proti rozhodnutiu o priznaní nároku na náhradu trov konania intervenienta na strane úspešného žalovaného a to z toho dôvodu, že ustanovenie § 255 CSP umožňuje priznať náhradu trov konania iba strane, ktorou v zmysle ustanovenia § 60 CSP intervenient nie je. Intervenient vstúpil do konania ešte ako vedľajší účastník za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a súdna prax dospela k záveru, že s takýmto vedľajším účastníkom je potrebné konanie dokončiť ako s intervenientom. Vzhľadom na to, že podľa úpravy Občianskeho súdneho poriadku vedľajší účastník nepochybne mal nárok v prípade úspechu na náhradu trov konania a v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP je potrebné zachovať právne účinky úkonov, ktoré nastali pred účinnosťou tohto zákona, bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznaní nároku na náhradu trov konania intervenienta, aj s prihliadnutím na princípy legitímnych očakávaní a ochranu nadobudnutých práv, správne.

20. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že žalobca v podanom odvolaní neuviedol relevantné skutočnosti, ktorými

by preukázal nesprávnosť napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol jeho žalobu. Vzhľadom na to, že odvolací súd nepovažoval ním uvádzané tvrdenia za také, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 a ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože bol v odvolacom konaní plne úspešný. Interventovi napriek úspechu, nárok na náhradu trov nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).